

### **Tollbamondás**

Lotz János már alsó tagozatos korában is nagyon szeretett olvasni. Szinte falta a könyveket. Egy másik anekdota is fennmaradt erről az időszakról. Mivel a szülei földművesek voltak, egész nap a földjükön dolgoztak. Jánoskára bízta, hogy otthon vigyázzon az állatokra, engedje ki a tyúkokat, kacsákat, libákat, adjon vizet, eleséget nekik. Dobjon a tehenek elé szénát, szalmát, vigyen friss vizet a kutyáknak is. A malacokat engedje ki az ólból, hadd dagonyázzanak a pocsolyában. Jánoska meg is ígérte a szüleinek, hogy mindent munkát elvégez. De nem így történt. Ugyanis pár könyvvel felmászott az udvaron álló fára, s egész nap ott olvasott. Amikor a szülei hazaértek, hallották az éhes és szomjas állatok kétségbeesett rikácsolását, bőgését. Jánoska úgy belefeledkezett az olvasásba, hogy elfelejtette a feladatát. Ekkor döntötték el a szülei, hogy a paraszti munka helyett inkább egy jó nevű gimnáziumban fogják taníttatni.

### **Útmutató a tollbamondáshoz**

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

A vesszők helyét mondjuk meg!

Minden hiba 1 pontot von le a 20 pontos összpontszámból, a vesszőhiba is.

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

**1. Oldd meg a kijelölt feladatokat!****6/**

- a) Hány fordulója zajlott le a versenynek 2018 decemberéig? Húzd alá a megfelelőt!

egy

kettő

- b) Rakd sorrendbe számozással „nagyságrend szerint” a felsorolt szavakat a szöveg alapján!
- 
- Kezdd a „legkisebb” elemmel!

országos verseny **4.**feladatlap **3.**információ **1.**tollbamondás **2.**

- c) Legalább 15 (vagy több) embernek szól a szöveg írójának a gratulációja.

igen

nem

**2. Töltsd ki a táblázat hiányzó részeit!****10/***A forrásmegjelölés nem tartozik a szöveghez. Ha egy szó kétszer szerepel, csak egyszer számold!*

| Keresd meg a szavakat, amelyek...               | Két példa (elemenként 0,5 pont)<br>Bármelyik 2 példa megfelel a felsoroltak közül.                                                                           | Összesen (db) |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| hosszú mássalhangzót tartalmaznak:              | megmérettetésre, nevezett, tollbamondás, oldották, álló, rejtett, amellyel, szeretettel, mindannyiunknak                                                     | 9             |
| három szótagból állnak:                         | november, rendeztük, bonyhádi, országos, tanuló, nevezett, lelkesen, oldották, figyelmet, igénylő, amellyel, gyerekek, ponthatárt, megyei, sikerül, december | 16            |
| megszámolható mennyiséget jelölnek a szövegben: | 13, három, két                                                                                                                                               | 3             |
| igekötős igék:                                  | rendeztük meg, oldották meg, érte el, tudjuk meg                                                                                                             | 4             |
| többes szám 3. személyű igealakok:              | oldották meg, gazdagodtak, voltak                                                                                                                            | 3             |

*Az amellyel kétszer szerepel, a sikerül-e két szónak számít.***3. Melyik az a szó a szövegben, ami a meghatározást jelenti?****4/**meghirdetett: **kiírt**buzgalomért: **lelkessedésért**bátran: **hősiesen**számtalan: **sok**

**1. Pótold a hiányzó j hangot jelölő betűt a következő szavakban!** 15/

gallyaz, bujkál, folydogáljon, bélyeggyűjtemény, szénaboglya, ricsajozik, feszélyez, ujjong, sóhaj, olajos, sejtelem, kacaj, pelyhes, lejjebb, újonnan

*Minden helyesen kiegészített szóért 1 pont jár.*

**2. Karikázd be a mondatba illő, helyesen írt szóalakot!** 15/

Hord / **Hordd** el magad innen!

**Álld** / Áldd meg a helyed a nehéz helyzetekben is!

Kati, ne ijessz / **ijesztgess**!

Ne **költsön** / kölcsön sokat!

Az **izzadság** / izzadtság cseppjei folytak végig az arcán.

Petiék azt játszá / **játsszá**k, hogy mindenki elénekel egy dalt.

Örülök, hogy **tetszem** / tetsszem neki.

A mai meccsen **szárnyaltunk** / szárnyaltunk!

Feri **lekörözte** / lekörözte az élbolyt.

A főnök szablya / **szabja** meg, mi lesz a feladatom.

Lassan bölccsé **válok** / vállok.

**Ezer mester** / ezermester gyűlt össze a teremben.

Össze fogok / **összefogok** néhány barátommal az ügy érdekében.

Juli szerintem Rozi **mellé fog** / melléfog ülni az ebédlőben.

A nyuszi elfutott a vadász elöl / **elöl**.

**3. Írd a táblázat utolsó oszlopába a helyesen írt forma betűjelét!** 10/

| A                    | B                    |          |
|----------------------|----------------------|----------|
| 3-mal osztható szám  | 3-al osztható szám   | <b>A</b> |
| heggeszt             | hegeszt              | <b>B</b> |
| Félixel              | Félixszel            | <b>B</b> |
| először              | elősször             | <b>A</b> |
| valószínűleg         | valószinüleg         | <b>A</b> |
| Higyj!               | Higgy!               | <b>B</b> |
| Balatoni nyaralás    | balatoni nyaralás    | <b>B</b> |
| Magyarországon       | Magyarország-on      | <b>A</b> |
| a pillangó utcai ház | a Pillangó utcai ház | <b>B</b> |
| Velencei tó          | Velencei-tó          | <b>B</b> |

**4. Döntsd el, majd jelöld karikázással, hogy igaz (I) vagy hamis (H) a szabály! Helyességének vagy helytelenségének alátámasztására írd egy példát is!** **10/**

a) Az egy szóból álló földrajzi nevek -i képzős alakját kis kezdőbetűvel írjuk.

**I – H**

**Pl.: balatoni, bonyhádi, svájci...**

b) A két magánhangzó közötti egyetlen mássalhangzót – akár egy-, akár többjegyű a betűje – elválasztáskor átvisszük a következő sorba.

**I – H**

**Pl.: vá-ros, tá-nyér, me-gyek...**

c) Az igekötős igék esetében az igekötő külön szó marad, ha közte és az ige (vagy igenév) között más szó is van.

**I – H**

**Pl.: el fogok menni, el ne késs, ki kell bírnod...**

d) Ha a *kis* szóhoz fokjelet kapcsolunk (-bb), a szót hosszú s-sel írjuk.

**I – H**

**Pl.: kisebb**

e) Ha keltezésnél (vagyis a dátum írásakor) a napot jelölő számjegyhez toldalékot kapcsolunk, akkor a számjegy után pontot teszünk, és kötőjellel kapcsoljuk hozzá a toldalékot.

**I – H**

**Pl.: 20-án; 1-i/ji/jei; 2-ig; 30-a... (298-299.)**

**5. A közszavak és tulajdonnevek teljes alakja helyett gyakran használjuk rövidített formájukat. Minek az állandó rövidítései az alábbiak? Karikázd be a helyes szó vagy szókapcsolat betűjelét!** **5/**

|      |                             |
|------|-----------------------------|
| stb. | a) sebtében                 |
|      | <b>b) s a többi</b>         |
| igh. | a) igazgató hölgy           |
|      | <b>b) igazgatóhelyettes</b> |
| Ny   | a) nyár                     |
|      | <b>b) nyugat</b>            |
| old. | <b>a) oldal</b>             |
|      | b) oldat                    |
| gr.  | <b>a) gróf</b>              |
|      | b) gramm                    |

**6. Tegyd kötelet oda, ahová szükséges!**

**5/**

háromezer-tizenhat

Petőfi híd

a 2022-es év

10.35-kor

Szabadság tér

**Összesen: 60 pont**

**Elért pontszám: \_\_\_\_\_**